

קולנוע

בימאים בדרך לרומא

קופולה בדרך לאיטליה. נמאס לו להיות שני.

פראנסיס קופולה החליט סופית. את תוכנית החומש הבאה שלו הוא מבסס באיטליה. לצורך זה הגיע להסכם עם רשות הקולנוע האיטלקית, וכי עזרתה הועמד לרשותו מישרד בשטח אולפני צ'ינה צ'יפה. קופולה, הרואה עצמו כבר זמן רב קורבן של התעשייה האמריקאית, אשר לא הניחה לו לפתח כראוי את יוזמותיו העצמאיות, והכריחה אותו לעבוד רווק כשכיר אצל אחרים, טוען שמי עתה הוא יחדש למעשה את פעילות חברת זואטורופ באיטליה. זואטורופ, למי שאינו יודע היה שם החברה של קופולה, שרכשה אולפנים בהוליווד, ופשטה את הרגל אחרי התבוסה הכלכלית של אחת מן הכוכבים.

קופולה כבר מדבר על שתי הפקות יענק חדי שות, שכל אחת מהן צריכה לעלות מעל 20 מיליון דולר, אבל נזהר שלא לגלות את שם המשקיעים שעומדים מאחוריו. השמועות אומרות שמדובר ברשות הקולנוע האיטלקי מצד אחד, ובקיסר הטלוויזיה המיסחרית באיטליה ובאירופה בכלל, סילביו ברלוסקוני מצד שני. אשר לנושאים של הסרטים, גם הם עדיין חסויים במידה רבה. מה שידוע הוא כי אחד מהם יצולם בהיי דפנישן ויריאלי, כלומר בשיטה מסוכללת של מצלמות ויריאלי המשתמשות במיספר קווים כפול מן הקיים היום על כל תמונה.

הסרט, שהכנות להפקתו כבר החלו, ושמו בינתיים יומן סודי. עד אשר יימצא לו שם מוצלח יותר, אמור להיות ברוח של להיט קופתי עכשווי בשם מי הפיל את רונר רביט. כלומר שילוב של דמויות חיות ושל אנימציה. קופולה מעריך שההכנה תימשך לפחות שנה, ועל כן ראג למישדים בצ'ינה צ'יפה, לצלם ויטוריו סטורארו ולמנהל האמנותי דין טאוולאריס (שניהם עבדו עימו במאקרו). בעזרתם הוא מתכוון להכין את התמונה. בזמנית, יכינו את פסיקול הסרט בצד השני של כדור הארץ, באולפנים שכספי-פראנציסקו. רק אחריכך יעברו על מיוזג התמונה והקול.

קופולה, הנמצא עדיין בשלבי כתיבה, טוען שמדובר בעלילה שתתרחש ברומי העתיקה, אבל תתייחס גם לניו יורק המודרנית ו"קיקרו יהיה בך דמותו של אד קוק". לתפקידים הראשיים הוא מקווה להשיג את סותפיו מן העבר, ורובט רדי נירו, אל פאצ'ינו ומארלון ברנאדו. אם אכן ישיג את כולם, סביר להניח שיגמור את כל הכסף עוד לפני שיתחיל לצלם.

תדריך

חובה לראות:

תל-אביב — החגיגה של באבט, בוקר טוב ויאמאס. קפה בנדר, הפרטיזנים מווילנה, בגלל המילחמה ההיא, אהבנו כלכך. ליידי איב, עיניים שחורות.

ירושלים — הסיכה הקסומה. קפה בנדר. חיפה — ליידי איב, החגיגה של באבט, קפה בנדר.

תל-אביב

*** החגיגה של באבט (נורדון) דר (מרק) — אספית מיטבח צרפתיה הוזכה בהגרלה, משתמשת בכסף כדי להכין מישתה לבני הכפר הדני הפרוטסטנטי שהצילו את חייה. הגינות ומרסר מול אמנות וחרוזות חיים, בעיבוד משובח של גבריאל אכסל לסיפור של איסק דיינסן, עם סטפאן אודרן בתפקיד הראשי.

*** קפה בגדר (דיזנווף, נרמניה) — גרמניה בריאת-בשר מקסימה את כל ירירי של מוטל מרופט בלב המידבר ואת הצופים באולם הקולנוע. מיפגש מקורי ומפתיע בין היבשת הירשנה לחדשה בסרט של פרסי ארלון עם מריאנה סגברכט בתפקיד הראשי.

*** הפרטיזנים מווילנה (ביח ציוני) אמריקה, ארצות-הברית) — סרט תעודה על קר רות גיטו וילנה, על הניסיונות לארגן שם התנגדות אקטיבית ועל ההשמדה של היהודים בעיר שהיתה ידועה כ"ירושלים דליטא". הרבה ערויות וחומר ארכיוני נדיר.

*** ליידי איב (פרנץ, ארצות-הברית) — קומדיה קלאסית של פרסטון סטרג'ס על הרפתקנית שתוקפת פעמים יורש מיליונים ביי שן, ונוקמת בפעם השניה את הכישלון הראשון. קולנוע תכליתי ומבריק. עם ברברה סטאוויק והגרי פונרה.

עדנה פיינר

ואנג צ'י קוואן: טאיוואן בעיני ילדים

הבימאי הו השיאו השיאו לשמור על מרחק של צופה (אין בסרט תקריבים), הקצב המאופק והמדוד שבו מוגש הסיפור, את כל אלה ניתן להשוות לנהר שלו ורוגע שהחיים התוססים בו מתחת לפני המים אינם נראים אלא למי שטורח להתבונן בו מנימה. בעיני האחרים זה יהיה סתם עוד נהר אחד.

פשטות בלתי-אמצעית וחיבה עמוקה לכל הדמויות, על חולשותיהן ומזרויותיהן, עומדות לזכותו של בימאי זה, הנחשב, ובצדק, לאחד התיקוות הגדולות שיש היום לקולנוע בעולם.

רוברט דה-נירו: ניצול מפיחלוצ

שילוב מומנטים אחדים של מתח, עם העיקר, שהוא הפינג-פונג המתמיד שאותו מנהלים גרודין ודה-נירו בדיאלוגים שלהם. דה-נירו, שסכנת המפחלצות איימה עליו (ראה הבלתי משוחזרים), משתעשע ומשעשע, וגרודין, שהוא בעיקר שחקן קומי, מהווה ניגוד מרנין ומוחלט ברצינות הלבבית שלו. אילו היתה סיפת רצינות בסרט, אפשר היה לומר שה המשך הקיעקוע של סוכנויות החוק באמריקה, אך במיקרה זה, מזלו של הסרט שאין בו שום דבר שצריך לקחת ברצינות.

אדוארד-גימס אולמוס: עושה הנפלאות

אידיאלי לכנופיות-רחוב (מן הסוג המוצג בצבעים). מי שרוצה להבין מה דרוש, מעבר למעשי הליצנות של המורה הסימפטי, כדי להתגבר אצל התלמידים על פיתוי עולם הפשע, בילוי טיפשי-עשרה ועל בערות בלתי-נמנעת בתנאים הנתונים, לא ימצא את התשובה בסרט הזה. הבימאי ראמון מונדז והמפיק, טום מוסקה, שכתבו ביחד את התסריט, לא הצליחו לרדת לעומק העניין. לכן, למרות אמיתות הסיפור, הסרט נשאר בגדר של דראמה בתי-ספר חביבה ומגאן עם הסט שניתן לו.

החיים אינם נהר רוגע

קופץ אצל סבא (מוסיאון, תל-אביב, טאיוואן) — זה סרט לאנשים האר הביים קולנוע ואינם אוהבים אוכל לעוש שנדחף ישר למה. לכאורה סרט איטי, שקט ומופנם מדי, למעשה סרט מלא וגדוש בתבונה וברגש, אם מתבוננים בו היטב.

זוג צעיר מטאופה שולח את שני ילדיו, בני 11 וחמש, לבלות חופשת-קיץ בבית הסבא בכפר, עשה שהאם מתאשפות כדי לעבור ניתוח מסובך. הסרט מתחיל עם המסע של הילדים, ברכבת, בהשגחת דודם הצעיר, מן העיר אל הכפר, ונמשך בחוויות הקיץ המרובות, המוצגות דרך עיני הילדים.

במבט ראשון, נדמה כמעט ששום דבר חריג לא יכול להמר את השלווה הנינוחה של חופשה נעימה בחיק הטבע. ובכל זאת, יש במהלך הסרט מעשה שור, אונס, משבר מישפחתי, יש בו נערה מפגרת בשיכלה ונערה הנכנסת להריון לפני הנישואין, וברקע, החדשות על מצבה של האם הרחוק מלהיות שפוי. ויש בו עוד הרבה יותר: תמונה של חברה העוברת שינויים חריפים ומהירים, מן הפיאודליזם לפוסט-תיעוש, יש בו עימות של דורות ושל מושגי-חיים, שינוי פני הנוף, מבט חוזר לתוך המציאות הטאיוואנית, אבל לא כפיסת-חיים אכזונית מארץ רחוקה, אלא תמונת-מצב שכמוה אפשר למצוא במקומות רבים בעולם, גם אצלנו.

המבט דרך עיני הילדים מוריד במידה רבה את החריפות הבוטה שיכולה להיות בתופעות אלה. בחירתו המכוונת של

הזוג המוזר

מירדף חצות (שחף, תל-אביב, ארצות-הברית) — ההגדרה הטכנית של הסרט הזה צריכה אולי להיות "פליל", אבל הוא אינו לוקח את עצמו ברצינות, אינו מצפה שהצופים יעשו זאת, והוא בונה את כל סיפורו על מערכת-יחסים בין שני אנשים, המועלים כצמד קומיקאים על בימת-בידור: אחד שעושה את כל הפרצופים והשני ששומר על הבעה קפואה ומספק מנעם לפעם את הרפליקה הנכונה כדי שחברו יוכל להמשיך הלאה במלאכה.

השניים שמצטיינים כאן בטכניקה הזאת הם רוברט דה-נירו, באחד התפקידים החביבים שהיו לו אי-פעם, וצ'ארלס גרודין. דה-נירו הוא שוטר בדימוס המתפרנס מציד משוחזרים בערבות שמסתלקים ומשאירים אחריהם חובות. גרודין הוא אחד כזה, מינקסן לשעבר שנבג מן המאפייה 15 מיליון דולר וחילק אותם בין הנצרכים. כבר מן התקציר הזה ברור שהעלילה אינה יכולה להיות יותר מבידחה.

כל מה שקורה בהמשך הוא מסע של השניים מן החוף המזרחי, שם מוצא דה-נירו את גרודין, לחוף המערבי, לשם הוא צריך להוביל אותו. המסע נערך בכל האמצעים החברותיים האפשריים, מהליכה ברגל ועד טיסה, כאשר המאפייה, האפי-בי איי וציד נוסף מנסים כל הזמן למנוע את השלמת המיבצע. הבימאי מארטין ברסט (שוד שנות השמונים והשוטר מבוררלי הילס) מנהל את המרתון הזה ביד קלה, ובעיקר בקצב נכון, תוך

צבעים חינוכיים

לסניור באהבה (רביחן, תל-אביב, ארצות-הברית) — הסיפור אמיתי. טכנאי-מחשבים ממוצא לאטינו-אמריקאי הופך להיות מורה בבית-ספר שבאחד הפרברים הדפוקים של

לוסי-אנג'לס. למרות תנאים אנושיים קשים ביותר, ואמצעי הוראה שאינם קיימים, הוא מצליח להעביר קבוצת תלמידים חסרי-מוטיבציה לחלוטין, במיבחנים מסובכים של מתמטיקה גבוהה, הנערכים על-ידי מייסד-החינוך האמריקאי. ההצלחה נראתה בלתי-אפשרית עד כדי כך שהבוחרים סירבו לקבל את השיגי התלמידים ואילצו אותם לעבור בחינה חוזרת, שגם בה הצליחו.

עד כאן העובדות. מכאן והלאה הסרט. הוא עשוי למי מיטב המסורת של הטלוויזיה האמריקאית בכל פעם שהיא מטפלת בבניה סוציאלית. אדוארד ג'יימס אולמוס, כוכב הגל ההיספאנו-אמריקאי בהוליווד, מגלם את המורה חיימה אסקאלאנטה במישחק גדול, רחב ומוגזם, כאילו רצה להבטיח שאיש לא יחמיץ את העובדה שמדובר באיש חביב, לבבי, עקשן, מסור, פיקח ומחונן. כל זה מוצהר בתרועות. הוא מדבר, ממריץ, מאיים ועוקץ את תלמידיו, כמו בהצגת-בידור. הם, מרוב התלהבות, מוכנים לעבוד שעות נוספות, להינתק מן המישפחה ומן החברים, לעשות קפיצת-דרך אדירה מלוח-הכפל ישר לאינטגרלים ולדיפרנציאלים ולעמוד במשימה רק בזכות כוח-הרצון. ונא לא לשכוח שמדובר כאן בנוער שהוא מוטנציאל